

PRESS RELEASE

UNITED NATIONS INFORMATION CENTRE

21 lutego 2001

ROCZNY RAPORT INCB
Informacja prasowa nr 2

Informacje regionalne

Afryka

- W większości państw afrykańskich pogłębia się problem nadużywania leków, a w szczególności leków psychotropowych. Rośnie zwłaszcza liczba kobiet i dzieci uzależnionych od środków odurzających. Obniża się również wiek, w którym następuje pierwszy kontakt z tymi środkami.
- Bardzo silny wpływ na problem narkomanii w tym regionie świata mają takie zjawiska jak wojny domowe, ubóstwo, epidemia HIV/AIDS, przestępczość oraz korupcja. Do wzrostu nieuzasadnionego spożycia substancji psychotropowych przyczyniają się również niewłaściwy system licencjonowania oraz słabe mechanizmy kontroli.
- W 1999 roku przechwycono znacznie większe niż w roku poprzednim ilości konopi indyjskich, heroiny i substancji psychotropowych. Spadła natomiast wielkość skonfiskowanej kokainy. Jednak konfiskaty nadal dotyczą nikłej części środków znajdujących się w nielegalnym obrocie, ponieważ państwa afrykańskie nie mają sił i pieniędzy na skuteczną kontrolę środków odurzających. Z tego względu faktyczne rozmiary tego rynku w Afryce są o wiele większe niż wskazują na to oficjalne dane liczbowe.
- Maroko czyni znaczące wysiłki, aby poprawić skuteczność służb stojących na straży prawa, zwłaszcza kontroli celnej, ale kraj ten nadal pozostaje głównym producentem żywicy z konopi indyjskich. Według Światowej Organizacji Celnej i Interpolu od 70 do 80% żywicy skonfiskowanej w Europie i połowa żywicy skonfiskowanej na całym świecie jest pochodzenia marokańskiego.
- Kraje afrykańskie nadal służą za punkty przerzutowe dla narkotyków przemyconych do Europy: dla kokainy dostarczanej z Ameryki Południowej, zwłaszcza tranzytem przez Brazylię oraz dla heroiny pochodzącej z Afganistanu i Myanmaru.
- W Republice Południowej Afryki notuje się najwyższy na świecie wskaźnik osób uzależnionych od środka o nazwie *methaqualone*.

Ameryka

- Konopie indyjskie są nadal najczęściej spożywanym narkotykiem w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych i Meksyku. Powiększa się areał szklarniowych (hydroponicznych) upraw wysokowydajnych konopi w Kanadzie i niektórych częściach Stanów Zjednoczonych. Ten problem jest w ocenie policji nadal jednym z największych zagrożeń. Kanadyjskie sądy często traktują zbyt łagodnie hodowców i nielegalnych handlarzy konopi, czym osłabiają efekty działań tamtejszych stróżów prawa.
- Amerykańskie służby policyjne osiągnęły znaczące sukcesy w walce z nielegalną produkcją konopi. Programy edukacyjne i kampania informacyjna na temat szkodliwości środków odurzających zaowocowały spadkiem spożycia konopi indyjskich wśród amerykańskiej młodzieży.
- Rada z zadowoleniem przyjęła niedawną decyzję rządu Kanady o objęciu ustawą „o kontroli leków i substancji psychotropowych” 44 substancji psychotropowych.
- Oprócz szeroko rozpowszechnionego zażywania metaamfetaminy, odnotowano rosnącą tendencję spożycia MDMA („ecstasy”) - zwłaszcza wśród amerykańskiej młodzieży.
- W odniesieniu do Stanów Zjednoczonych, Rada zwraca uwagę na gwałtowny wzrost liczby recept na psychoaktywne środki, przepisywane dzieciom poniżej 6 roku życia. Rada docenia politykę rządu Stanów Zjednoczonych w zakresie naukowych badań nad środkami odurzającymi stosowanymi w medycynie lub nadużywanymi przez młodzież i dzieci.
- Wszystkie kraje południowoamerykańskie mają odpowiednie, wyczerpujące ustawodawstwo i dobrze opracowaną politykę, ale przeszkody natury organizacyjnej, politycznej i finansowej hamują jej realizację.
- Sukcesem, polegającym na gwałtownym spadku produkcji koki, zakończyła się realizacja boliwijskiego Planu Godnego Życia (*“Dignity Plan”*). Zdaniem INCB, boliwijskie przedsięwzięcie zasługuje na wsparcie międzynarodowej społeczności. Rada ostrzega jednak, że uprawy krzewów koki mogą być przeniesione z regionu Chapare do regionu Yungas.
- Rada wzywa rządy państw południowoamerykańskich do zacieśnienia współpracy z rządem Kolumbii w zakresie realizacji Planu Kolumbia, opartego na kompleksowej, wielosektorowej strategii zwalczania nielegalnej produkcji i handlu narkotykami.
- Wzrost powierzchni nielegalnych upraw opium oraz wielkości skonfiskowanej heroiny to jedne z najpoważniejszych negatywnych zjawisk odnotowanych w zeszłym roku w Kolumbii.
- Wzrosła skala narkomanii i „narkoprzestępczości” w państwach Morza Karaibskiego w związku z wykorzystywaniem tych krajów do przerzutu i składowania przemycanych narkotyków. Państwa tego regionu Ameryki Południowej borykają się z coraz większą podażą i spożyciem konopi, „crack’u”, a zwłaszcza kokainy.

- Państwom Ameryki Środkowej i regionu Morza Karaibskiego brakuje skutecznych systemów kontroli tzw. prekursorów. W niektórych krajach nie istnieją żadne przepisy regulujące produkcję i obrót tymi substancjami chemicznymi.

Azja

- Jednym z głównych problemów tego kontynentu jest nadal produkcja opium w Afganistanie, związany z nią przemyt opiatów i przestępczość w krajach zachodniej części Azji. Pozytywne wydarzenia, jakie nastąpiły w Afganistanie w zeszłym roku to wprowadzony w marcu zakaz pobierania podatków od wyprodukowanej heroiny oraz konopii indyjskich oraz uchwalone w lipcu prawo zakazujące upraw maku.
- Nielegalny handel narkotykami jest nadal silnie powiązany z przemytem broni i rebeliami. Powyższe zjawisko dotyczy w szczególności państw Azji Środkowej. Lokalne grupy handlarzy narkotyków rozwijają sieć międzynarodowych kontaktów wykorzystując słabą skuteczność służb policyjnych spowodowaną korupcją, niskim priorytetem problemów związanych z handlem narkotykami oraz niedoborem ludzkich i finansowych zasobów.
- Indie i Pakistan mają jedne z najwyższych na świecie procentowe wskaźniki przypadków uzależnień od opium i heroiny.
- W Afganistanie i Pakistanie szeroko rozpowszechnił się zwyczaj nadużywania benzodiazepin (Rophynol) w formie tabletek przepisywanych przez lekarzy. Benzodiazepiny są często zażywane w połączeniu z opium i heroiną. Zjawisko nadużywania benzodiazepin przybiera na sile także w Turcji.
- W państwach członkowskich Wspólnoty Państw Niepodległych środki odurzające stają się coraz tańsze, a zwiększona podaż heroiny spowodowała wzrost skali zjawiska dożywelnego zażywania tego narkotyku.
- W krajach wschodniej i południowo-wschodniej Azji nastąpił gwałtowny wzrost produkcji, handlu i spożycia amfetaminopochodnych środków pobudzających. Głównym konsumentem tych środków jest młodzież żyjąca w dużych miastach.
- W niektórych krajach wschodniej i południowo-wschodniej Azji znacząco wzrosła wielkość konfiskat MDMA („ecstasy”) oraz liczba osób nadużywających tego narkotyku. Coraz więcej dorosłych mieszkańców tego regionu zażywa MDMA w połączeniu z ketaminą. Większość skonfiskowanych partii tego środka pochodziła z Europy, zwłaszcza z Holandii. Jednak, do względniej taniej produkcji tego środka na lokalne rynki zdolne są także laboratoria usytuowane wzdłuż granicy Myanmaru i Tajlandii.
- Nielegalny handel środkami pobudzającymi w tym regionie świata przynosi coraz większe zyski. W krajach wschodniej i południowo-wschodniej Azji wielkość handlu stymulantami przekracza wielkość nielegalnego obrotu opiatami.

- W Libanie nie zniesiono do tej pory tajemnicy bankowej wobec osób podejrzanych o handel narkotykami. Zgodnie z aktualnie obowiązującym w tym kraju prawem niezmiernie trudno jest wszcząć dochodzenie w sprawie prania brudnych pieniędzy, a konfiskata dochodów nielegalnych handlarzy narkotyków jest praktycznie niemożliwa.

Europa

- Rośnie podaż narkotyków w Europie. Wprawdzie spożycie konopi utrzymuje się na stałym poziomie, ale w większości państw europejskich przybywa osób uzależnionych od syntetycznych środków odurzających i kokainy.
- Europa jest nadal głównym źródłem dostaw nielegalnie produkowanych amfetamin i MDMA („ecstasy”) nie tylko w skali lokalnej, ale i ogólnoświatowej.
- W niektórych państwach europejskich strategię kontroli środków odurzających polegają w dużej mierze na łagodzeniu skutków (*“harm reduction”*), jakie towarzyszą zjawisku narkomanii. Doceniając wagę działań w zakresie łagodzenia skutków, Rada podkreśla jednak, że tego typu programy nie mogą zastąpić kompleksowej, narodowej strategii ograniczania popytu na środki odurzające pochodzące z nielegalnego obrotu.
- Albania jest jedynym europejskim państwem, które nie jest stroną żadnego międzynarodowego traktatu na temat kontroli środków odurzających. Rada wzywa rząd Albanii do jak najszybszego przystąpienia do trzech stosownych międzynarodowych konwencji.
- W Europie Zachodniej najpopularniejszym, sprzedawanym nielegalnie narkotykiem są nadal konopie indyjskie. Żywica z konopi pochodzi głównie z Maroka, natomiast głównym dostawcą liści i łodyg tej rośliny jest Albania.
- Ważnym krajem tranzytowym na szlaku przemytu narkotyków stała się Bośnia i Hercegowina. Przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga ścisłej współpracy pomiędzy władzami obu części składowych tego państwa. Z tego względu Rada przyjęła z zadowoleniem porozumienie z lutego 2000 roku w sprawie stworzenia nowego, wspólnego prawa dotyczącego kontroli środków odurzających.
- Szklarniowe i domowe uprawy konopi indyjskich stanowią nadal istotny problem w państwach Europy Zachodniej. Utrzymywaniu się tego stanu sprzyja możliwość zakupu przez Internet ziaren i akcesoriów do uprawy tej rośliny.
- Państwa Europy Środkowej i Wschodniej nadal są wykorzystywane do magazynowania heroiny i kokainy przeznaczonych na rynki zachodnioeuropejskie.
- Ostatnie lata przyniosły wzrost nielegalnego spożycia kokainy w państwach Europy Zachodniej. Według najnowszych badań, tendencja wzrostowa obejmuje Belgię, Francję, Grecję, Luksemburg, Holandię, Szwecję i Wielką Brytanię. Wzrost popytu na kokainę odnotowano również w państwach wschodnioeuropejskich.

- Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest skala uzależnień od heroiny w Albanii, Bułgarii, Estonii, Rumunii, Rosji i Słowenii. W alarmującym tempie rośnie liczba przypadków dożylnego zażywania heroiny na Węgrzech.

Oceania

- W Australii głównym problemem jest nadużywanie heroiny; rośnie liczba zgonów i aresztowań spowodowanych tym zjawiskiem.
- Głównym elementem strategii walki z narkomanią w Australii i Nowej Zelandii pozostaje łagodzenie skutków.
- W Nowej Zelandii odnotowano wzrost popytu na MDMA („ecstasy”). Nadal istotnym problemem w tym kraju jest spożycie LSD.
- Dane na temat konfiskat narkotyków wskazują, że wyspy Pacyfiku są coraz częściej wykorzystywane jako punkty przerzutowe na szlaku przemytu heroiny i kokainy.